

Nærings- og handelsdepartementet
Avdeling for forskning innovasjonspolitik
Postboks 8014 Dep
0030 Oslo

Deres ref: 200601479

Vår ref: 2006/1061

Bergen 28.09.2006

Arkivnr.

Løpenr: 5082/2006

HØRING – TILTREDELSE TIL DEN EUROPEISKE PATENTKONVENSJON (EPC) M.M. HØRINGSFRIST 6. OKTOBER 2006

Havforskningsinstituttet stiller seg positiv til at Norge tiltrer EPC. Dette er basert på vår kunnskap om patentering hvor det viser seg at de problemområder hvor Havforskningsinstituttet ser behov for patenter så er det i internasjonal sammenheng. Selv om Norge er en fiskerinasjon så er markedet for de produkter som skal produseres for lite til å forsvare et patent, og de kostnader som derved følger, om ikke produktet har et internasjonalt marked. Et unntak kan f. eks være patenter innen fiskefôr. Skal et patent ha noen hensikt så er det i internasjonal sammenheng. Det er da viktig at Norge har like regler med andre land og at en ikke opplever at patenter innvilget i EPO blir avvist i Norge f. eks. pga av oppfinneshøyde eller etiske forhold.

En stor fordel med å være tilsluttet EPC er at EPO kan meddele nasjonale patenter. Når det gjelder spørsmål om nasjonal ugyldighet, er det Havforskningsinstituttet sin oppfatning at et patent meddelt av EPO kan overprøves av en norsk forvaltningsmyndighet og at denne forvaltningsmyndighet kanskje kan være patentstyret. Patentstyrets retningslinjer er i dag allerede harmonisert med EPOs praksis og det vil derfor være naturlig at patentstyret er den forvaltningsmyndighet som overprøver patenter meddelt av EPO. En slik overprøving vil da i realiteten være i tråd med EPOs praksis, men være begrunnet i nasjonale forhold som EPO nødvendigvis ikke har kunnskap om.

Når det gjelder etiske vurderinger innen det område som Havforskningsinstituttet forvalter, ser en at de etiske forestillinger om molekylarbiologiske produkter allerede i dag er forskjellig fra tidligere. Havforskningsinstituttet bruker i dag vanlige genteknologiske metoder og har bevilgninger fra Norges Forskningsråd under FUGE plattformen. Norge hadde allerede rundt 1990 muligheten til å produsere transgen laks med bedre vekstegenskaper (R.Male, J.B. Lorenz, A.H. Nerland and E. Slinde, 1993, *Biotechnology in aquaculture, with special reference to transgenic salmon*, *Biotechnology and Genetic Engineering Reviews*, 11,31-56). Dette arbeidet ble imidlertid avsluttet av etiske og religiøse årsaker. På den annen side ble det utviklet en vaksine mot IPN-viruset (Infeksiøs Pankreas Nekrose) ved bruk av genteknologi. Denne rekombinate DNA-vaksine er i bruk i dag i norsk oppdrett, men produksjonen foregår i Holland. Det er vår oppfatning at slik utviklingen har vært innen genteknologi ville prosjektet omkring transgen laks ikke vært terminert i dag, men vært sett på som en måte Norge kunne oppnå et betydelig konkurransefortrinn innen akvakultur.

Innen det området som Havforskningsinstituttet forvalter er det derfor vår mening at norske domstoler ved å føre en restriktiv praksis ikke behøver å innhente uttalelser fra den etiske nemden i patentsaker som angår Havforskningsinstituttet sitt forvaltningsområde.

Havforskningsinstituttet mener at Norge bør arbeide med å få innført i patentlovgivningen i EPC, at det skal opplyses om opprinnelsen til det biologiske materiale som en oppfinnelse er basert på, og at det arbeides for at dette også gjøres gjeldende inne PCT. Dette fordi vi langs vår kyst har mange organismer og varianter av slike som er spesifikke for vårt land. Det er for Norge viktig å ta vare på disse nasjonale ressursene som kan danne grunnlag for betydelig industri i fremtiden. Alle de prosjekter som er under paraplyen: "Bioprospektering i det marine miljø", har dette som utgangspunkt.

Norges brobyggerrolle når det gjelder eiendomsretten til biologisk materiale er viktig å fortsette. Bioprospektering i det marine miljø (se ovenfor) viser med all tydelighet at her har Norge og utviklingslandene sammenfallende interesser. Havforskningsinstituttet anbefaler at dette arbeidet videreføres og at en tar kontakt med land som her har sammenfallende interesser med oss, slik som f. eks Sør Afrika.

Det er Havforskningsinstituttet sin erfaring at patentering gjennom et Europeisk patentkontor løser de nødvendige problemene med patenter i EPO og at norske patentbyråer vil få et mer europeisk syn på patenter ved at Norge tiltre EPC. Vi har liten tro på at dette blir billigere, men det vil være lettere å forholde seg til et norsk patentkontor enn et utenlandsk når vi patenterer.

Havforskningsinstituttet forutsetter at norske patentkontorer blir mer europeiske ved at vi blir tilsluttet EPC. For å styrke Patentstyret sin nasjonale rolle er det viktig at kompetansen utvikles og at det gjennomføres et effektivt nordisk samarbeid innen patentområdet. Det synes for oss naturlig at dagens Patentstyre danner grunnlagt for NPI sin avdeling i Norge.

Havforskningsinstituttet forutsetter at de nødvendige lovendringer gjennomføres når Norge tiltrer EPC. Vi tror at en tilslutning til EPC vil øke kompetansen omkring patenteringsspørsmål og tror at dette vil være av betydning for utviklingen av et innovativt norsk næringsliv. Det er vår mening at de tre språkene engelsk, tysk og fransk kan likestilles selv om det fra Norges ståsted ville være en fordel om all kommunikasjon gikk på engelsk sett på bakgrunn av det norske folks generelle språk kunnskap, og det at så godt som all vitenskapelig litteratur foreligger på engelsk.

Når det gjelder Londonoverenskomsten og EPLA forstår vi det slik at en vil komme tilbake til disse to punktene på et senere tidspunkt. Det er imidlertid Havforskningsinstituttets generelle oppfatning at det er formålstjenlig for Norge å være tilsluttet større enheter.

Havforskningsinstituttet ser det slik at ordningen om et felleskapspatent innen EU vil gjøre det lettere og billigere for norske oppfinnere og håper at EU finner frem til en slik løsning.

Når det gjelder de etiske forhold vises det til tidligere kommentarer i denne høringsuttalelse. Innen Havforskningsinstituttet sitt forvaltningsområde finner vi ikke at det er behov for å innhente rådgivende uttalelser fra Den etiske nemden. Det synes tilstrekkelig at domstolene avgjør denne type spørsmål. Dette gjelder også innsigelses saker. Havforskningsinstituttet finner det ikke formålstjenlig for sitt forvaltningsområde at det skal innhentes særskilte uttalelser fra Den etiske

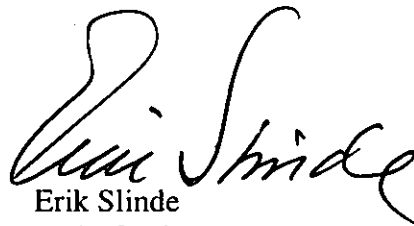
nemden, og mener at domstolene klart kan ivareta de etiske problemstillinger ved å oppnevne sakkyndige.

Muligheten for å overprøve patenter er særdeles viktig for norsk næringsliv. Dette er en utfordring som ikke bare påhviler bedriftene men også Patentstyret. Det er viktig at de patenter som godkjennes i Norge også får en nasjonal gjennomgang som sikrer norsk næringsliv. Det er en selvfølge at den som ønsker å få et patent kjent ugyldig kan reise sak for domstolene gjennom hele patentets virkeperiode. Havforskningsinstituttet mener at en administrativ overprøving er et virkemiddel som bør være tjenelig for norsk næringsliv og spesielt for små bedrifter. Det synes her som om at de danske retningslinjene også vil passe for Norge. At det må betales en rimelig avgift for en slik overprøving synes å være rimelig. At en videre følger den praksis som i dag er vanlig ved anke av patenter synes rimelig.

Vennlig hilsen



Ole Torrissen
forskningsdirektør



Erik Slinde
seniorforsker